

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 15.3.2004 61. vuosikerta Numero 1 Sivu 3

Ensi kesäksi taas luvassa tuomikirvoja

Irmeli Markkula, MTT

Viime kesänä tuomikirvat olivat lähes kateissa. Kirvanmunia löytyi kuitenkin marras-joulukuussa seulotuista tuomen oksista paikoin erittäin paljon. Erityisen runsaasti niitä oli Laukaalla, Valtimossa ja Nurmeksessa. Myös Toholammilla ja Sotkamossa kirvat voivat yllättää ensi kesänä. Sen sijaan Etelä-Suomessa tuomikirvoja on vähän.

Ensi kesänä Etelä- ja Lounais-Suomen viljelijät saavat todennäköisesti edelleen pitää väli vuotta tuomikirvaongelmista. Tilanne on aivan toinen Laukaan seudulla, jossa tuomikirvojen aiheuttama tuhoriski on erittäin korkea (96). Juvalla, Tuusniemessä ja Sotkamossa tuhoriski on alkukesästä riippuen mahdollinen. Valtimon alueella kirvakanta vaihteli huomattavasti. Valtimon keskustan alueella riski oli korkea (78), mutta Halmejärven ja Sivakan seuduilla kanta oli huomattavasti pienempi. Oheisessa kartassa Valtimon lukemat on yhdistetty. Myös Pohjanmaalla Toholammien näytteissä oli suuria eroja. Kopsalassa riski oli suuri (43), Parhialassa (28) ja Jämsässä (22) kohtalainen, mutta Viitojassa pieni (5).

Miksi kirvakanta elpyi?

Viime touko- ja kesäkuu olivat viileitä ja kosteita, heinäkuu helteinen ja loppukesällä saatiin jonkun verran sateita. Vähilläkin edellisvuodesta selvinneillä tuomikirvoilla oli hyvä tilaisuus lisääntyä ja nautiskella rauhassa tuoreista viljan ja heinän versoista. Niitä eivät häirinneet edes torjuntaruiskutukset.

Vuonna 2002 talvi ja pysyvä lumi tulivat jo lokakuussa, jolloin harvojen helteisestä kesästä selvinneiden kirvojen muninta keskeytyi pahasti. Viimevuotinen leuto syksy sopi kirvoille hyvin. Joissakin tuomen oksissa saattoi yhden silmun ympärillä olla kymmeniä mustan kiiltäviä muniä.

Kirvojen esiintymistä seurattiin viime kesänä myös keltaisilla liimapyydyksillä ja imupyydyksillä, mutta niissä kirvoja havaittiin erittäin vähän.

Tarvitaanko kristallipalloa?

Tuomikirvaennuste tehdään MTT:ssä perinteisesti keräämällä näytteenotto paikoilta kolmesta tai viidestä pellon läheisyydessä kasvavasta tuomesta oksakimppu. Oksia tuli eri puolella maata sijaitsevilta MTT:n tutkimusasemilta,

maatalouskouluilta ja useiden opiskelijoiden kotipaikkakunnilta, maaseutukeskuksista ja viljelijöiltä.

Tuomikirvojen munat pyritään laskemaan vuosittain samoista tuomista. Joka oksanipusta pitää löytyä sata elävää silmua, joiden ympäriltä munat lasketaan. Puun latvaosista oksia ei tarvita. Munamääristä vähennetään niiden todennäköinen kuolleisuus. Se on pienin sisämaassa (55 %) ja suurin Pohjois-Pohjanmaan rannikolla (90 %).

Tuomikirvaennuste antaa melko luotettavan kuvan alkukesän kirvatilanteesta. Tarkimmillaan ennuste on silloin, kun kirvoja on hyvin vähän tai hyvin paljon. Ennusteesta huolimatta kirvoja voi kulkeutua ilmavirtojen mukana hyvinkin kaukaa. Tuulikulkeumaa seurataan muun muassa Helsingin yliopiston meteorologian laitoksen säätutkalla sekä Jokioisissa, Viikissä ja Ruukissa toimivilla imupyydyksillä.

Lisätietoja: irmeli.markkula@mtt.fi
puh. (03) 4188 2593

